

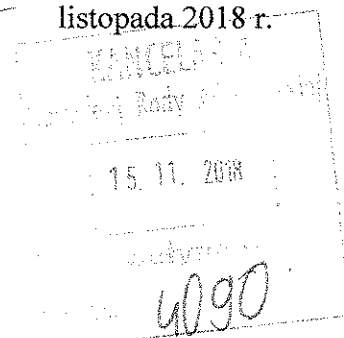

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

GMS-WP-173-299/18

Warszawa, dnia 7 listopada 2018 r.

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
Pan Jacek Trela

Szanowny Panie Prezesie

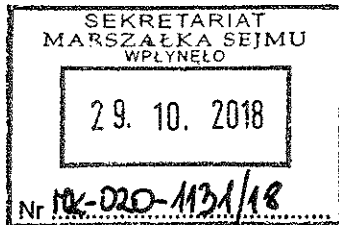
Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U.2018.1184 j.t. ze zm.) - komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze oraz ustawy o radcach prawnych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Jan Piechota), z prośbą o przedstawienie opinii.

Z poważaniem

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Komisja do Spraw Petycji
BKSP-020-12-2018

Warszawa, dnia 24 października 2018 r.

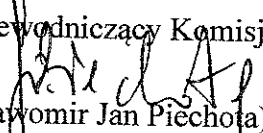

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, Komisja do Spraw Petycji wnosi projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze
oraz ustawy o radcach prawnych.**

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Sławomir Jan Piechota.

Przewodniczący Komisji

(Sławomir Jan Piechota)

Ustawa

z dnia.....2018 r.

o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze oraz ustawy o radcach prawnych

Art. 1. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1184, 1467) po art. 79 dodaje się art. 79a w brzmieniu:

„Art. 79a. Okręgowa rada adwokacka może, na wniosek aplikanta adwokackiego złożony przed upływem roku od daty zakończenia aplikacji adwokackiej i na podstawie przedstawionych dokumentów, wydłużyć okres, o którym mowa w art. 79 ust. 1 pkt 4 o jeden rok w przypadku wystąpienia następujących okoliczności uniemożliwiających przystąpienie do egzaminu adwokackiego w najbliższym terminie po zakończeniu aplikacji adwokackiej:

- 1) wystąpienia u tego aplikanta powikłań związanych z przebiegiem ciąży, trwających co najmniej 30 dni, w okresie ostatnich 6 miesięcy trwania aplikacji adwokackiej lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu adwokackiego;
- 2) choroby tego aplikanta powodującej niezdolność do pracy przez okres co najmniej 90 dni albo wymagającej hospitalizacji przez okres co najmniej 21 dni - w okresie ostatnich 6 miesięcy trwania aplikacji adwokackiej lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu adwokackiego;
- 3) urodzenia przez tego aplikanta dziecka w ostatnim roku aplikacji adwokackiej lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu adwokackiego albo gdy termin porodu został ustalony na dzień przypadający nie później niż 3 miesiące od daty zakończenia egzaminu adwokackiego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 z późn. zm.¹) po art. 37 dodaje się art. 37¹ w brzmieniu:

„Art. 37¹. Rada okręgowej izby radców prawnych może, na wniosek aplikanta radcowskiego złożony przed upływem roku od daty zakończenia aplikacji radcowskiej i na podstawie przedstawionych dokumentów, wydłużyć okres, o którym mowa w art. 37 ust. 1 pkt 4 o jeden rok w przypadku wystąpienia następujących okoliczności uniemożliwiających przystąpienie do egzaminu radcowskiego w najbliższym terminie po zakończeniu aplikacji radcowskiej:

- 1) wystąpienia u tego aplikanta powikłań związanych z przebiegiem ciąży, trwających co najmniej 30 dni, w okresie ostatnich 6 miesięcy trwania aplikacji radcowskiej lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu radcowskiego;
- 2) choroby tego aplikanta powodującej niezdolność do pracy przez okres co najmniej 90 dni albo wymagającej hospitalizacji przez okres co najmniej 21 dni - w okresie ostatnich 6 miesięcy trwania aplikacji radcowskiej lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu radcowskiego;
- 3) urodzenia przez tego aplikanta dziecka w ostatnim roku aplikacji radcowskiej lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu radcowskiego albo gdy termin porodu został ustalony na dzień przypadający nie później niż 3 miesiące od daty zakończenia egzaminu radcowskiego.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2400 i z 2018 r. poz. 138, 723, 1467.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP na petycję skierowaną do Sejmu RP przez Fundację Instytut Thomasa Jeffersona z siedzibą w Warszawie. Komisja uznała przedłożoną petycję częściowo za zasadną, w zakresie objętym przedłożonym projektem ustawy.

Celem projektowanej ustawy jest takie ukształtowanie przepisów, aby aplikanci adwokaccy i radcowscy, którzy po zakończeniu aplikacji nie mogą przystąpić do najbliższego egzaminu z przyczyn uznanych przez Komisję za społecznie uzasadnione, mogli zachować uprawnienia aplikanta przez okres dodatkowego roku.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Po zakończeniu aplikacji adwokackiej albo radcowskiej (z końcem roku kalendarzowego) aplikant ma możliwość przystąpienia do egzaminu. Egzaminy adwokackie i radcowskie odbywają się raz w roku, w terminach wyznaczonych przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z organami samorządu (Naczelną Radą Adwokacką i Krajową Radą Radców Prawnych). Po zdaniu egzaminu aplikanci składają wnioski o wpis na listę radców prawnych albo adwokatów a do czasu dokonania takiego wpisu zachowują uprawnienia aplikantów. Zgodnie z aktualnymi przepisami mają gwarancję zachowania uprawnień aplikanta przez okres roku, co jest całkowicie wystarczające z punktu widzenia terminów wyznaczonych w ustawie na realizację kolejnych etapów procedury wpisu na listę adwokatów albo radców prawnych.

Jeżeli aplikant nie przystąpi do egzaminu w najbliższym terminie po zakończeniu aplikacji, rok po jej zakończeniu musi zostać skreślony przez odpowiedni organ samorządu z listy aplikantów. Tym samym traci, posiadane z pewnymi ograniczeniami, prawo do zastępowania adwokata lub radcy prawnego. Utrata tego prawa może mieć wpływ na sytuację zawodową takiego aplikanta – przykładowo, po utracie prawa do zastępowania przydatność takiego aplikanta jako pracownika kancelarii istotnie maleje.

Ustawa nie przewiduje żadnych wyjątków – samorząd zawodowy musi skreślić po upływie roku od zakończenia aplikacji każdego aplikanta, bez względu na powód dla którego nie przystąpił do egzaminu.

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Problem pojawia się gdy z powodu powikłań w okresie ciąży, macierzyństwa lub długotrwałej i poważnej choroby aplikant nie może przystąpić do egzaminu w najbliższym terminie po zakończeniu aplikacji.

Projektowana ustawa przyznaje aplikantom, którzy nie przystąpili do egzaminu w tym terminie z powodów uznanych przez Komisję za społecznie ważne, prawo do ubiegania się o możliwość zachowania przez dodatkowy okres jednego roku statusu aplikanta. Mogłoby to nastąpić po złożeniu przez aplikanta wniosku, przed upływem roku od daty zakończenia aplikacji, wraz z odpowiednią dokumentacją, odpowiednio do okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych w sytuacji gdy:

- w okresie ostatnich 6 miesięcy trwania aplikacji lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu wystąpiły u aplikanta powikłania związane z przebiegiem ciąży, trwające co najmniej 30 dni,
- w okresie ostatnich 6 miesięcy trwania aplikacji lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu aplikant zachorował a choroba ta spowodowała niezdolność do pracy przez okres co najmniej 90 dni albo wymagała hospitalizacji przez okres co najmniej 21 dni,
- w ostatnim roku aplikacji lub w okresie od jej zakończenia do dnia zakończenia egzaminu aplikantka urodziła dziecko albo termin porodu został ustalony nie dzień przypadający nie później niż 3 miesiące od daty zakończenia egzaminu.”

Komisja uznała, że urodzenie dziecka jako powód uzasadniający przedłużenie okresu w którym zostanie zachowany status aplikanta powinien dotyczyć tylko matki. Nie jest to sytuacja nadzwyczajna – szczególne rozwiązania adresowane tylko do tylko kobiet w ciąży i matek występują m.in. w przepisach określających ochronę stosunku pracy kobiet w ciąży, zakaz zatrudniania kobiet w ciąży w godzinach nocnych i nadliczbowych, prawo do bezpłatnego korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w przypadku braku ubezpieczenia (do 6 tygodni po urodzeniu dziecka) prawo do urlopu wychowawczego z ograniczonymi możliwościami przekazania tego prawa ojcu dziecka,

Przewiduje się że projektowana ustawa powinna wejść w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Będzie miała więc zastosowanie do osób, które skończą aplikację radcowską lub adwokacką w 2018 r.

4. Skutki projektowanej ustawy

Skutki społeczne i prawne projektowanej ustawy są bardzo ważne – ustawa stanowi istotny element rozwiązań prawnych mających na celu ochronę macierzyństwa a ponadto poprawia sytuację życiową osób, które z powodu długotrwałej choroby nie są w stanie przystąpić bezpośrednio po zakończeniu aplikacji do egzaminu adwokackiego lub radcowskiego.

Projektowana ustawa nie ma wpływu na finanse publiczne, finanse podmiotów gospodarczych, budżety gospodarstw domowych ani na funkcjonowanie gospodarki.

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.